

J. J.

Dzieje papierni w Jeziornie

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 4/3, 583-584

1959

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZYCIORYS KAROLA ADAMIECKIEGO

Z okazji 25 rocznicy śmierci Karola Adamieckiego (1866—1933), jednego z twórców naukowej organizacji pracy, „Wiedza i Życie” w numerze 8/1958 publikuje życiorys uczonego, zawierający zestawienie jego najważniejszych prac, także niektóre myśli i wypowiedzi.

J. J.

BADANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNEJ Z OKAZJI MILLENIUM

Na walnym zebraniu Polskiego Towarzystwa Meteorologicznego i Hydrologicznego w 1958 r. została podjęta inicjatywa odtworzenia stosunków hydrologicznych, klimatologicznych i pierwszych form gospodarowania wodą na naszych ziemiach przed tysiącem lat. Inicjatywa ta powstała w związku z obchodami Tysiąclecia.

Prof. dr J. Lambor omawia w numerze 11/1958 „Gospodarki Wodnej” tematykę planowanych badań, zwracając uwagę na źródła, które mogą przynieść wiele cennego materiału, np. notatki archiwalne odnoszące się do klęsk żywiołowych. Autor zapowiada, że dla kierowania całością prac badawczych powołany zostanie specjalny komitet.

J. J.

BUDOWNICTWO GRECKIE I RZYMSKIE NA TERENIE BUŁGARII

Szereg informacji dotyczących budownictwa greckiego i rzymskiego na terenach dzisiejszej Bułgarii zawiera artykuł Janiny Czarnieckiej *Terytorium Bułgarii w epoce antyku*, zamieszczony w miesięczniku „Meander” nr 9/1958.

Autorka opisuje między innymi konstrukcję grobowców trackich, dalej formę zabudowań miejskich w odkopywanych obecnie miastach rzymskich, zwracając uwagę na urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne. Wymienia również i opisuje zachowane do dziś mosty rzymskie (Rajkowo, Szeroka Łuka).

J. J.

DZIEJE PAPIERNI W JEZIORNIE

Fabryka w Jeziornie jest najstarszą z istniejących i czynnych dotąd papierni w Polsce. Historia jej nie była jeszcze szerzej opracowana. Z tego powodu artykuł mgr Jadwigi Siniarskiej-Czaplickiej *Historia papierni w Jeziornie do roku 1939* („Przegląd Papierniczy” nr 6 i 7/1958) zasługuje na specjalną uwagę. Trzeba podkreślić, że na artykuł złożyły się wyjątki szerszej pracy pod tym samym tytułem, wykonanej przez autorkę na Uniwersytecie Łódzkim.

Historia papierni w Jeziornie obejmuje dzieje fabryki głównie od strony prawnej i administracyjnej. Problemy techniki stosowanej przy procesach produkcyjnych są potraktowane bardzo marginesowo i w nieznacznym zakresie. Uzupełnienie artykułu stanowią przypisy, zestawienie literatury oraz wyciągi z dokumentów dotyczących papierni.

W nrze 1/1958 „Przeglądu Papierniczego“ ukazał się artykuł tej samej autorki *Znaki wodne papierni w Jeziornie*. Zawiera on przegląd filigranów papierów pochodzących z Jeziorny, a przechowywany głównie w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie.

Warto dodać, że „Przegląd Papierniczy“, organ Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Papierniczego należy do czasopism naukowotechnicznych, na których łamach ukazują się systematycznie prace z zakresu historii przemysłu i techniki, w tym przypadku papiernictwa.

J. J.

PROCES TECHNOLOGICZNY W PAPIERNIACH XV WIEKU

Czy nad papiernią w Prądniku Wielkim unosił się dym? zapytuje doc. K. Sarnecki w tytule rozważań na temat metod technologicznych stosowanych w dawnych młynach papierniczych („Przegląd Papierniczy“ nr 1/1959).

W rozważaniach tych autor polemizuje z poglądami historyka drukarstwa Kazimierza Piekarskiego, zawartymi w pracy *Memoriał o początku i sukcesie papierni prądnickiej*, która była wydana w Krakowie w r. 1926.

W konkluzji doc. Sarnecki podkreśla iluzoryczność osiągnięć badań historycznych, podejmowanych bez należytego uwzględnienia związanej problematyki technicznej, w tym przypadku rozwoju papiernictwa.

J. J.

POCZĄTKI KOLEJNICTWA NA ZIEMIACH POLSKICH

1 listopada 1958 r. minęła 110 rocznica zakończenia budowy linii kolejowej łączącej Warszawę z Zagłębiem Węglowym. Początkowy odcinek tej linii, zwanej Warszawsko—Wiedeńskiej, z Warszawy do Grodziska, został oddany do użytku już w r. 1845. Ściśle jednak pierwszym odcinkiem drogi żelaznej zbudowanym na terenie Polski była linia z Wrocławia do Oławy, uruchomiona w 1842 r.

Autor artykułu *Początki kolejnictwa na ziemiach polskich* mgr inż. Janusz Jankowski sen. („Przegląd Techniczny“ nr 24/1958) poza historią budowy dróg kolejowych ujętą z punktu widzenia organizacyjno-administracyjnego, zajmuje się też nieco techniką ich wykonawstwa.